ALENA VACHTOVÁ

Z Madridu do oblak

Neutíkej před láskou,
stejně tě jednou dožene

motto

Z Madridu do oblak

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Alena Vachtová

Z Madridu do oblak – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

ALENA VACHTOVÁ

Z Madridu do oblak

PRAHA 2022

© Alena Vachtová, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-267-2318-9
ISBN e-knihy 978-80-267-2324-0 (1. zveřejnění, 2022) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-2325-7 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-267-2323-3 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

PROLOG

Z Madridu se prý chodí do nebe. Kudy se tam jde, ale nikdo neví. Cesta se zjeví těm, kteří v ni věří, i těm, kteří o ní nikdy neslyšeli. Důležité je pouze to, že začíná v Madridu.

První lásky i pády diktatur prožívali na opačných zemských polokoulích. On v Jižní Americe, ona uprostřed Evropy. Měli svobodné duše, věřili snům a odpovědi hledali v hudbě.

Jejich přes půl století dlouhé životy se sloučily v Madridu alespoň na jediný večer a spojeny budou už navždy vzpomínkami. Až je jednou vytáhnou, možná budou stejné, ale třeba ne. Vzpomínky se můžou zamotat nebo slepit. A jak budou léta přibývat, vyblednou, zmizí nebo se stanou nečitelnými. Ale jedno je jisté. Alespoň jedna vzpomínka v obou myslích navždy ulpí.

ČÁST I.

Magdalena je jako plamen svíčky
Snadno ji zapálíš, snadněji zhasne
Dnes je tu a zítra tam
Kdo tě zapálí příště,
když to nebudu já?

KLUK Z LEPŠÍ RODINY

Gabriel seděl na židličce u klavíru, jehož otevřená horní deska by mu připomínala křídlo anděla, jenom kdyby nebyla černá. Minulou neděli mu jej služebná Rosa poprvé otevřela, protože za ní pořád chodil a žadonil. A ona jeho šibalským očím málokdy dokázala odolat. Gabriel zjistil, jak tóny mohou krásně znít, když nejsou přidušené poklopem, a dnes za ní utíkal hned, jakmile vyskočil z auta a zamával Carlosovi, který ho vysadil před vchodem a odjel zaparkovat do garáže za domem.

Tentokrát přijel Gabriel sám, ne jako každou neděli s maminkou a tatínkem. V pěti letech si připadal jako velký pán. Dědeček pro něj do Buenos Aires poslal Carlose, aby ho přivezl z velkého bytu s vysokými stropy v ulici Callao v Barrio Norte, kde v roce 1965 bydlel s rodiči. Maminka už s velkým břichem cestovat nechtěla a tatínka zavolali k významné pacientce, tak jel Gabriel s Carlosem sám a k babičce s dědečkem se moc těšil. Měli tam přece ten klavír.

Celou cestu až do San Isidro Gabriel Carlose popoháněl, aby přidal, a ten s ním místo toho, aby mu zase vyprávěl, jak se dostal z peruánských hor až do Buenos Aires, dělal na silnici myšky a malý Gabriel se rukama pevně zapřený o přední sedačky mezerou díval na silnici naklánějící se před ním ze strany na stranu. Černé kudrnaté vlásky na

hlavě mu přitom poletovaly a jazyk si málem překousl, když volal na Carlose: „Ještě, ještě. Rychleji…“ Kdyby s Gabrielem poslali Maríu, ta by dohlédla na to, aby Carlos řídil spořádaně, teď tu ale nebyla, aby je mohla oba okřiknout. Gabriel měl Maríu rád. Měla o něj skoro stejnou starost jako matka, ale byla o trochu přísnější a vždycky dbala na dobré mravy. Vždyť proto jí taky platili, aby z Gabriela vyrostl slušný a vzdělaný chlapec, hodný jména Legrand. María byla sice ještě dívka, ale uměla to s ním, jako by sama měla nejmíň deset dětí.

„Roso, otevřeš mi zase klavír? Chci sestřičce složit písničku.“

„A co když to bude bratříček?“

„To nevím. Písničky se přece skládají holkám, ne? Až budu velký a budu mít holku, taky jí nějakou složím.“

„Ty jsi rozumbrada. Zeptej se ale dědečka, abych zase nedostala vynadáno, že do klavíru moc třískáš.“

„Neboj, dědovi to vysvětlím. A brzo si ho budu otevírat sám, jen co trochu povyrostu. Ale teď tam ještě nedosáhnu.“

Z dědečka Césara Legranda měl Gabriel velký respekt. Cítil, že si ho musí vážit stejně jako k němu vzhlížel zbytek rodiny i ti pánové v uniformách, které občas vídal sedávat v salonu. Babička Sofía nebyla zdaleka tak veselá jako babička Elena z maminčiny strany a málokdy ho pohladila nebo se s ním pomazlila. Gabriel ale věděl, že ho přesto má ráda, protože to jednou slyšel říkat tatínka mamince, když se kvůli něčemu hádali.

Gabriel se špičkami nohou sotva dotýkal koberce a soustředěně brnkal prstem do kláves. Ťukal napřed na bílé klávesy a pak přejel jednu po druhé všechny černé. Vzal to od nejhlubších tónů až po ty vysoké a nakláněl se přitom na stoličce tak, že málem upadl na zem. Pak si stoupl a natahoval se na jedné noze, jak daleko jen mohl, aby se podíval na kladívka rozeznívající tlusté struny, a snažil se pochopit, jak to vlastně celé funguje.

„Musíš do toho tak bušit?“ Dědeček César si přehodil nohu přes nohu a ve slunci, které do salonu vstupovalo otevřeným francouz-

ským oknem a odráželo se od křišťálového lustru, se zaleskla přezka jeho naleštěných bot. Vzal z odkládacího stolku složené nedělní vydání *La Prensa*, které mu tam položila Rosa, a začal jím listovat.

„Dědo, že ty černé klapky zní jako čínská hudba?"

„Hmm," odpověděl dědeček zaujatý nějakým článkem, Gabriela vnímal jen tak napůl.

„Myslím, že budu muzikant. A budu skládat písničky."

César si položil přeložené noviny na koleno a se svraštělým čelem pozoroval Gabriela, jak se klátí u klávesnice a něco si prozpěvuje. „Budeš lékař. Stejně jako já a tvůj otec." Pokračoval by v proslovu, jak je výběr povolání a dobré vzdělání pro malého argentinského kluka z lepších kruhů důležité, ale jeho řeč přerušila služebná Rosa, která vešla do dveří z chodby a oznámila, že se za chvilku bude v jídelně podávat oběd.

„Babi, slyšela jsi, jak jsem hrál na klavír? Líbilo se ti to?"

„Nemluv s plnou pusou." Babička Sofía se přísně podívala na Gabriela a elegantně stáhla našpulenými rty do úst kousek ukrojeného grilovaného steaku z vidličky.

„Tak já se tě zeptám až pak."

„Na co?"

„Jestli mě naučíš hrát na klavír. Ty to přece umíš, ne?"

„Už s tím klavírem přestaň otravovat a pořádně jez."

„Nech ho, za chvíli půjde do školy a bude mít jiné starosti," vstoupil do hovoru dědeček. „Když se budeš dobře učit, najdeme ti učitele."

„A nemůžete hned? Já už se do školy stejně těším a budu ze všech nejlepší. Víš, že se mnou bude chodit Sebastian?"

Gabriel se nedělí u babičky a dědečka nemohl dočkat od chvíle, kdy poprvé otevřel víko černého křídla a zvědavě zmáčkl pár kláves. Dříve běhával po nekonečné zahradě a hrával si na schovávanou s vychovatelkou Maríou mezi stromy a za fontánou, občas se přimáčkl za jeden z vysokých sloupů, které přidržovaly střechu nad terasou, pod kterou sedával tatínek s dědečkem a občas nějaký ten pán v uniformě a pokuřovali po obědě doutníky. Prstem před pusou

je prosil, aby ho neprozradili, ale oni si ho většinou stejně nevšímali. Měl přece Maríu a ta na něj dohlížela. Jednou na ní zezadu vybafnul tak, až leknutím spadla do bazénu, což byl pořádný malér. Oba dostali vyhubováno a María se na něj pak dlouho zlobila.

Ale tu neděli, kdy venku pršelo a Gabriel z nudy otevřel poklop klavíru, jako by objevil tajemné dveře do nového světa. Černé klapky zněly jako čínská hudba a ty bílé jako pop music.

Malého kluka pranic nezajímalo, že se narodil do rodiny z vyšší společenské třídy, a proto si jich všichni považovali, stejně jako si jednou budou považovat jeho. Vysvětlili mu, že dědeček César i babička Sofía připluli do Argentiny ze Španělska, zatímco dědeček Gildo a rodina babičky Eleny z Itálie. A obě ty země byly od Argentiny moc daleko, až za oceánem, kam nebylo vidět. Gabriel ještě dlouho nic nechápal o symbolice národní identity, která formovala argentinský národ stejně jako tango. Tango u nich v rodině ale nikdo netančil. Takovou zábavu přenechali těm z nižších vrstev.

Do rozlehlého bytu ve druhém patře s vysokými stropy lemovanými výraznými štuky a čtvercovými parketami, po kterých se tak dobře klouzalo v ponožkách, chodil s maminkou často a nevadilo mu, že tam nemá na hraní zahradu jako v San Isidro. Babička Elena byla moc hodná a dědeček Gildo tak hezky vyprávěl. Sedl si do tmavě červeného koženého křesla s velkými knoflíky pod divný obraz, který vypadal jako koberec, a vyprávěl mu staré příběhy.

Gabriel si ho představoval v italské uniformě, jak bojuje ve světové válce, a byl na dědečka moc hrdý. Ale až jemu bude šestnáct, jako bylo tenkrát Gildovi, bude hrát na klavír. Vyprávění v něm zanechalo hluboký dojem a obdiv k předkovi, ale v dědečkových stopách se vydat nechtěl. Z boje měl strach. To by radši rovnou řediteloval obchodnímu domu, kde se prodávalo všechno od hřebíčků po lodě, a vojenskou kariéru by přeskočil. Ale od ředitelování tady jednou bude bratranec Esteban od strýce Eduarda. Do Florencie, ze které dědeček pocházel, by se ale podíval moc rád. A taky k jezeru Como,

odkud přišla do Argentiny rodina babičky Eleny. Chtěl by se jednou svézt vaporettem, kterým převáželi lidi z jednoho břehu na druhý. To musela být úžasná legrace.

Gabriel nejradši lehával na vysokém koberci s nohama zkříženýma ve vzduchu a s bradou podepřenou ručičkama, když mu dědeček Gildo už posté vyprávěl další válečné historky.

„Dědo, a povíš mi ještě, jak ses seznámil s babičkou Elenou?"

„Vždyť to už přece víš. Nechceš si radši chvilku hrát sám?"

„Až pak. Vyprávěj mi o té divočině a lovcích daleko od Buenos Aires, kde jsi bydlel. To ses tam ani trochu nebál?"

„Dnes už to žádná divočina není, ale když jsem přijel před mnoha lety do Argentiny, bylo to jiné. Barranqueras byla vesnice blízko Resistencie v provincii Chaco, blízko paraguayských hranic a řeky Paraná. Když přineseš mapu, ukážu ti to."

Gabriel vyskočil a upaloval do kuchyně za Maríou, aby mu pomohla najít mapu Argentiny. Když se s ní vrátil, dědeček měl puštěnou televizi a díval se na zprávy, které s vážnou tváří komentoval nějaký pán v obleku a kravatě. Gabriel si před něj stoupl s mapou v ruce a tvářil se smutně, že už se možná nic nedozví, protože dědeček se soustředil jen na výsledky voleb a vypadal ustaraně. Gabriela nezajímalo, kdo jsou peronisté, a už vůbec ne volby v roce 1965. Potřeboval slyšet, jak se děda s babi seznámili. Teď ale musel počkat, až skončí ty prokleté zprávy. Zatím si prohlížel mapu sám a po očku pozoroval dědečka, jestli ho už konečně televize přestala bavit.

„Dědo, tak už?"

„Ty mi dneska nedáš pokoj?" Gildo vstal z křesla, nasadil si brýle na čtení a mapu rozložil na velký jídelní stůl, v jehož čele měl při rodinných večeřích čestné místo.

„Je to víc než čtyřicet let a dneska už to tam zdaleka není tak divoké jako tenkrát. Ale jako voják jsem se ničeho nebál. Tady v provincii Chaco se usadilo hodně Italů, takže jsem si připadal skoro jako doma. Jenom na to horko jsem si dlouho zvykal."

Gildo přejel prstem po mapě nahoru po řece Paraná a zastavil se u ramene řeky, která v těch místech vytváří něco jako ucho. Tam, kde na protějším břehu leží Corrientes.

„Často jsem chodil nakupovat do obchodu, kde prodávali všechno, co bylo tenkrát zapotřebí. Náboje, háčky a návnady na rybaření, zbraně, ale třeba i kafe. Cokoli jsi potřeboval, zašel jsi k Alessandrovi. Tak jsme tomu říkali. A já tam chodíval, i když jsem zrovna nic nepotřeboval."

„A proč?"

„Protože Alessandrovi v krámku vypomáhala jeho dcera Elena, tvoje babička. Tenkrát byla moc krásná. Měla nádherné dlouhé černé vlasy a ohnivé oči. Ale jednoduché jsem to neměl. Točila se kolem ní spousta mladých Italů. Někdy jsem se s nimi musel o babičku poprat."

„Babička je přece pořád krásná. Ale maminka je krásnější. I s tím velkým břichem. Taky bych se za ni pral." Gabriel zatnul pěstičky a se zlověstným výrazem předvedl boxování do vzduchu. Dědeček se zasmál a cvrnknul ho prstem přes nos. „To víš, že jo. A teď už běž za Maríou, ať tě vezme někam na zmrzlinu."

„Dědoooo. Prosíííím… Ještě jak jste přišli do Buenos Aires."

Dědeček se na Gabriela přes obroučky brýlí podíval tak výmluvně, že kluk jen zklamaně ohrnul spodní ret a pokusil se dědečka naposledy obměkčit smutným pohledem. Platné mu to ale nic nebylo.

„Odnes tu mapu a běž už, potřebuju si odpočinout."

Španělská polovina jeho krve měla zrovna tolik historek, ale tak zajímavě jako Gildo je nikdo neuměl vyprávět. Dědeček César neměl na Gabriela kvůli významným pacientům a návštěvám čas, ale spokojené dítě ho mělo taky rádo. Stejně jako babičku Sofíi, která byla velká dáma.

Jako mladá dívka ve třicátých letech utekla spolu s rodiči a bratrem Alonsem ze Španělska těsně před vypuknutím občanské války. A dobře udělali. Alonso se stal prominentním občanem a zakladatelem psychoanalytického hnutí v Buenos Aires čtyřicátých let a jeho

věhlas časem přesáhl hranice Argentiny. Jezdili k němu vysoce postavení klienti i kolegové z Evropy a USA. I díky Alonsovi se z Buenos Aires stalo světové centrum psychoanalytiky. Sofía byla na svého bratra hrdá a jeho přítele Césara si vyhlédla za manžela. Gabrielův dědeček byl už tehdy známým gynekologickým chirurgem a do Sofíina světa se proto hodil. A co teprve když se z něj později stal ředitel vojenské nemocnice a osobně dohlížel na zdraví prominentních žen z Buenos Aires a celé Argentiny. Dokonce i na blahobyt manželek všech prezidentů včetně samotného Juana Dominga Peróna. César byl pro dívku z vyšších kruhů výborná partie.

Gabriel jednou večer přemluvil i tatínka, aby mu vyprávěl, jak se zamiloval do maminky. Giovanna seděla v křesle pod lampou s velkým stínidlem z kravské kůže v rohu pokoje a předstírala čtení barevného časopisu s módními fotografiemi. Byla zvědavá, co z Raúla vyleze. Tatínkovi při vzpomínkách cukalo v koutku úst a občas po očku mrknul na svoji ženu.

„Něco jsem slavil s přáteli v klubu Hindú za Buenos Aires, už ani nevím, co to bylo."

„Já taky budu chodit do klubů, až vyrostu. A budu tam hrát na piano." Tatínkovi se zkrabatilo čelo. „Tak chceš to slyšet, nebo ne?"

„Ano tatínku. A vezmeš mě někdy do toho Hindú?"

„Uvidíme."

„A jak to bylo dál?"

Gabriel seděl jako na trní a zpocená stehna v kraťáskách se mu lepila ke kožené pohovce. Netrpělivě poposedával a vrtěl se, ale nebylo to vedrem. Chtěl už konečně slyšet o tom bazénu.

„S kamarády jsme se pošťuchovali tak, že jsem spadl oblečený do bazénu."

„To muselo být srandovní. Taky jsi křičel jako María, když se mě tenkrát u dědečka Césara tak lekla?"

„Nekřičel, protože jsem se začal trochu topit."

„Ty jsi neuměl plavat?"

„Uměl, ale…“ Maminka se začala smát a skočila jim do řeči. „Tatínek předtím trochu víc popíjel, víš? A to se potom špatně plave.“

„Aha.“

„No a maminka s tetou Eloise ležely na lehátkách u bazénu a všechno to viděly.“

„A maminka tam pro tebe skočila, že?“

„Tak proč to musím vyprávět, když už to celé znáš?“

„Protože chci slyšet od tebe, jak ses zamiloval do maminky.“

„Já jsem si jí všiml už předtím. Byla moc krásná. Měla na sobě takové růžové plavky, klobouk na hlavě, velké sluneční brýle, a když upíjela brčkem drink z vysoké sklenice, legračně špulila červené rty. Ona ale jako by mě vůbec neviděla.“

„Mami, a proč sis tatínka nevšímala?“ Gabriel se otočil na maminku, která už časopis odložila na malý stolek vedle křesla pod lampou.

„Protože se předváděl stejně jako ti jeho povedení kumpáni.“

„Maminka byla taková povýšená…“

„A proč?“

„To se zeptej jí. Asi proto, že věděla, jak je krásná. Nikdy předtím jsem ji tam neviděl. Jenom tetu Eloise, na kterou si myslel zase strýček Marco.“

„Tatínek Sebastiana?“

„Ano. A teď už víš všechno, tak upaluj do postele.“

„Nevím. Ještě jsi mi neřekl, jak tam maminka pro tebe skočila. Vynechal bys to nejdůležitější!“ Gabriel se káravě podíval na tatínka a maminka Giovanna se zasmála.

„No jo. Skočila tam pro mě. Vždycky byla dobrá plavkyně. Ale já bych se zachránil sám, tak moc jsem se zase netopil.“ Maminka těžko zadržovala smích, ale nechtěla kazit vyprávění.

„A pak už ses do ní zamiloval, když ti zachránila život?“

„Chtěl jsem ji za odměnu vzít na večeři, ale maminka moje pozvání dlouho odmítala. Ale nakonec se mi to povedlo.“ Raúl mrknul na Giovannu, která se usmála a oči se jí zamlžily vzpomínkami.

„Od té doby jste spolu a pak jsem se narodil já. A kdyby tě zachránila teta Eloise, tak bych byl Sebastian?“

„Takhle to nefunguje. Navíc byl do tety Eloise zamilovaný Marco, a to se kamarádům nedělá. A mně se maminka stejně líbila mnohem víc. Byla nejen krásná a odvážná, ale navíc taková tajemná. A když jsem pak jednou viděl ty její divné sochy, věděl jsem, že je pro mě ta pravá.“

Gabriel byl spokojený, že má tu nejkrásnější maminku v celém klubu Hindú a navíc hrdinku, která zachránila tatínka. Jemu se ty její sochy líbily a vůbec mu nepřipadaly divné. Jenom škoda, že už moc často netvoří. Tatínek umění sice vůbec nerozumí, ale umí léčit lidi a oni si ho za to váží.

V takových rodinách se tango netančí, děti se chovají přístojně a jsou poslušné. Stejně jako malý Gabriel. Svět byl bezpečný a nekonečný, zrovna jako tóny vycházející z nitra klavíru. Pětiletému klukovi měl hodně co nabídnout.

***

Gabriel hrdě vykračoval v zeleném sáčku a šedých kraťáskách mezi maminkou a tatínkem poprvé do školy v Belgranu. Držel se jich za ruce a občas povyskočil, až jimi zaškubal. Tvářil se hrdě a s obdivem se díval nahoru na své krásné rodiče. Jednou zaslechl, jak někdo o jeho mamince mluví jako o Gretě Garbo a musel se zeptat Maríi, kdo je to ta Greta. Prý to byla slavná hollywoodská herečka, skoro tak krásná jako jeho maminka. Za tatínkem se ohlížely ženy na ulici a pacientky v ordinaci mu nepokrytě nadbíhaly. Byl vysoký, husté černé vlasy měl sčesané dozadu stejně jako američtí herci, ale žádné slavné jméno, které by se tatínkovi podobalo, před Gabrielem nikdo neřekl. Velké černé oči, které vypadaly trochu záhadně, když se na někoho upřeně zadíval, po něm Gabriel zdědil. A taky tmavé kudrnaté vlasy. Ty sice neměl napomádované dozadu jako tatínek,

ale když spolu v létě řádili v moři, vypadaly na chlup stejně. Takové krásné rodiče neměl nikdo z kluků a holek, kteří se scházeli na prostranství před velkou školou.

„Tati, budou tu na mě taky mluvit anglicky jako v Kensington školce?“

„Samozřejmě. Doufám, že jsi o prázdninách všechno nezapomněl, protože většinu předmětů se budeš učit jenom anglicky. Kromě katechismu.“

„To se budu muset ve škole modlit?“

„Budeš dělat všechno, co ti řeknou.“

„A na klavír mě budou taky učit?“

Tatínek Gabriela pohledem napomenul. Všechny hovory o vzdělání a škole se nakonec vždycky stočily ke klavíru a Raúla už tyto otázky otravovaly.

Maminka zdálky zamávala na paní, která vedla za ruku malého kluka a měla na sobě žluté pudrové šaty s páskem z výlohy obchodního domu Galerías Pacífico. Ještě včera Giovannu mrzelo, že si je nemůže s tím velkým břichem vyzkoušet, ale teď za to byla ráda.

„Hlavně se nehádejte. Jdeme přece poprvé do velké školy, a to je mimořádný den, ne? O klavíru si promluvíme doma. Přece jsi mu, drahý, toho učitele slíbil, když se bude dobře učit, ne? A to on bude, že miláčku?“ Giovanna se sklonila ke Gabrielovi, urovnala mu límeček od košile a políbila ho do vlasů.

„Ano, maminko, budu ve škole nejlepší ze všech. Jen když už mi konečně najdete učitele klavíru. A taky bych potřeboval toho Steina doma.“

„O čem to mluvíš?“ zeptala se maminka, ale oči jí ujížděly k paní ve žlutých šatech a chlapečkovi v zelené uniformě.

„No přece ten klavír. Stein se jmenuje.“

„Ty myslíš Steinway. Povíš mi to po škole, ano?“

„Ano, maminko, to myslím. Steina.“ Gabriel si poskočil na jedné noze a zamával klukovi ve stejné školní uniformě, který se pustil

ruky paní ve žlutých šatech a běžel rovnou k nim. Byl trochu menší a oproti Gabrielovi zavalitější, vlasy měl o hodně světlejší a z očí mu koukaly lumpárny.

„Ahoj Sebastiane. Taky už se těšíš do školy?“ Giovanna pohladila klučinu po hlavě a podívala se na jeho maminku. „Sluší ti to, Eloise, hezké šaty.“

„Do Mar del Plata na vodní lyže už to asi nezvládneš, co?“

„To fakt ne,“ ušklíbla se Giovanna a Raúl se na Eloise nevěřícně podíval. Zakroutil hlavou, jako by se celý svět zbláznil.

K přátelům do letního domu v Mar De Plata jezdili rádi. Kluci se tam vždycky vyřádili a byl od nich klid. Gabriel se Sebastianem byli nejlepší kamarádi stejně jako jejich mámy i tátové. Giovanna strašně ráda jezdila na vodních lyžích a Raúl si nebyl jistý, že by ji těhotnou udržel na břehu, i když ho ujišťovala, že takový blázen přece není.

„Víš přece, co jsme si doma říkali, zlatíčko. Budeš se chovat slušně, poslouchat učitele a modlit se, když ti to řeknou.“ Giovanna se starostlivě podívala na Gabriela a rukou si pohladila břicho, které se jí pod šaty vzdouvalo. Za pár let povede do školy dalšího potomka.

„Gabrieli, po škole pro tebe přijede babička Sofía a vezme tě na zmrzlinu. Taky si chce užít tvůj velký den, tak buď hodný.“

„Tatínku, já jsem přece vždycky hodný, ne? A nemůže mě babička radši vzít do San Isidra, abych si zahrál na Steina?“

„Do neděle to vydržíš. A teď už upaluj, ať nepřijdeš hned první den pozdě, ty Steine.“

Gabriel se natáhl na špičky a dal skloněnému tatínkovi pusu na tvář. Pak se přivinul k mamince, ale kvůli velkému břichu mohl jen ze strany. Zmáčkl ji tak silně, až trochu sykla, a rozběhl se za Sebastianem do školy.

***

„Gabrieli, tady jsme, tak už pojď!“

Otočil se po známém hlase a uviděl babičku za otevřeným oknem světlemodrého jeepu Estanciera s bílým pruhem na dveřích a podél dlouhého čumáku až k přední masce. Reflektory po stranách velké mříže Gabrielovi připomínaly obrovské oči. Auto jako by se na něj smálo už od té doby, kdy si jej dědeček César pořídil. Bylo přistavené u chodníku za železným plotem, Carlos postával vedle otevřených dveří a mával na něj. Gabriel rychle něco dopověděl Sebastianovi, plácnul si s ním a proběhl hloučkem dětí k autu. Skočil dozadu k babičce a dal jí pusu na nastavenou tvář. Do nosu ho praštil těžký parfém, až se málem zakuckal, když chtěl rychle všechno povědět, a přitom byl ještě zadýchaný z běhu.

„No tak, no tak, uklidni se. Povíš mi to u zmrzliny, nemusím všechno vědět hned teď,“ zpražila babička lehce Gabriela. Klučina si poposednul trochu blíž k okénku a pokračoval ve vyprávění směrem ke Carlosovi, který se na něj usmál do zpětného zrcátka.

„Kam jedeme, doña Sofía?“

„Do Harrods. Potřebuju něco koupit.“ Sofía se podívala na vnuka a srovnala mu límeček u košile. „Dáš si tu slíbenou zmrzlinu a pak se projdeme po obchodech.“ Gabriel nesouhlasně našpulil rty, ale tak, aby si jeho neúcty babička nevšimla. Carlos na něj mrknul do zrcátka, aby ani jeho babička neviděla.

„Ano, babičko, už se těším.“ Gabriel se opřel do sedačky, podíval se z okna a pokračoval směrem ke Carlosovi: „Víš, že ve škole mají takový velký dvůr a taky jsou tam létající talíře?“

„Létající talíře?“ podivil se Carlos. „Kde se tam vzaly?“

Babička Sofía ale neměla pro takové podivnosti smysl a zarazila Gabrielovo fantazírování, které Carlos ještě podporoval. „Radši jeď, Carlosi, ať se vrátíme včas. Musíš ještě vyzvednout dona Césara v nemocnici, tak ať nečeká.“

„Jistě, doña Sofía. Tahle mašina něco dokáže.“ Sešlápl plyn, až se babičce zakývala hlava a Gabriel radostí vyjekl a zatleskal.

Obchodní dům Harrods na ulici Florida měl Gabriel rád, jen kdyby se tam nemusel pokaždé chovat stejně důstojně jako babička. Připadal si tam jako v pohádce a pod obrovskou skleněnou kopulí osvětlující majestátné sloupy s divnými kamennými hlavami se cítil ještě menší, než ve skutečnosti byl. Zdálo se mu, že všechno světlo, které shora prochází, dopadá jenom na něj jako sprcha, a že široká schodiště vedou nahoru do nebes, a ne jenom k zábradlím v každém patře, za nimiž se schovávaly voňavé obchody.

Nejlepší ze všeho bylo oddělení sladkostí se skleněnou vitrínou, snad delší než dědečkův bazén. Hrálo všemi barvami pod velkými rozsvícenými lustry. Gabriel nevěděl, co si vybrat dřív. Dal si tedy jako obvykle vanilkovou zmrzlinu, kterou mu ozdobili čerstvým ovocem a posypali malinkými barevnými bonbonky. Kdyby ji tak mohl sníst a odejít. Ale věděl, že bude muset ještě s babičkou obejít celou galerii, a doufal, že nezajde ke kadeřníkovi jako posledně.

„Tak teď už mi to pověz. Jaký byl první den v nové škole? Co ses tam naučil?"

Gabriel se zavrtěl na židličce a vydloubl ze zmrzliny jeden červený bonbonek. Nevěděl, co babičce říct, když ji ty létající talíře nezajímají. Ale ony tam nad vchodem opravdu byly. Možná to byla nějaká ventilace, ale vypadalo to určitě jako obrovské létající talíře. Nebo že se mu ani trochu nelíbil pán v divném kabátě, který je bude učit katechismus. Byl strašidelný, když mluvil o pekle. Naštěstí se babička dál nevyptávala, protože kolem prošla nějaká paní a zastavila se s ní na kus řeči. Gabriel tak dál vydloubával barevné kuličky, dokud se zmrzlina úplně neroztekla.

***

Giovanna byla poslední dobou moc ustaraná a jen stěží se kvůli dětem držela. Chtělo se jí od všeho utéct, zapomenout na starosti a být jen sama se sebou a s oceánem. Co by se stalo, kdyby si

od Marca a Eloise vypůjčila dům v Mar del Plata a na pár dní od všeho zmizela? Načerpala by energii, která jí tak zoufale chyběla, a třeba by pak v sobě našla víc odvahy. Měla by teď být silnější než dřív, ale ani její láska nebyla tak všemocná, aby se s životem lehce poprala. Báječná rodina se jí hroutila před očima a ten pád nedokázala ničím zastavit. Na Raúla už se nemohla spoléhat. Stále častěji se vracel domů až v noci, přestože to měl z ordinace na rohu třídy Callao a ulice Juncal kousek. Jako kdyby s nimi nechtěl být ani doma.

Giovanna svého muže stále milovala, ale čím dál víc se trápila. Pár měsíců od chvíle, kdy se narodila Olivia, ji Raúl nechával s dětmi samotnou, jako by ani neexistovali. Tolikrát si s ním chtěla promluvit a vyplakat se mu na rameni, Raúl ale býval podrážděný nebo její snahy odbýval mlčením. Giovanna nemohla utéct, někdo tu pro děti musel zůstat. Jediný Gabriel otce ještě zajímal. V neděli ho s sebou brával do San Isidro, ale teď už tam jezdili sami dva.

Toho pátečního rána šla Giovanna místo Maríi vzbudit Gabriela sama. Za dveřmi pokojíku si povzdychla a s obavami je otevřela. Třeba mu pomůže, když první, koho po ránu uvidí, bude jeho matka. Nedokázala pochopit, kdy a proč se z veselého malého kluka stal uzlíček nervů. Gabrielovy stavy se jen těžko daly přisuzovat žárlivosti, neboť měl sestřičku rád a její jinakost si příliš neuvědomoval. Pořád opakoval, že Olívii složí písničku a dřív to taky každou neděli v San Isidru neúnavně zkoušel. Pozoroval ji a hledal v malém sladkém obličejíčku náznak úsměvu jako znamení, že se jí nová skladbička líbí.

Giovanna potichu vstoupila do potemnělého pokojíku. Přes závěsy už začal prosvítat den, ani je nemusela rozhrnout, aby Gabriela zřetelně viděla. Tělíčko schoulené do klubka měl i s hlavou přikryté dekou s barevnými postavičkami. Něco si pro sebe mumlal a mámy si nevšiml. Zůstala tiše stát u postýlky, poslouchala a snažila se porozumět, o čem si Gabriel sám se sebou povídá.

„Dneska budu hodný, pomůžu mamince a taky se ve škole pomodlím. Jenom mě prosím tě netrestej. Vážně budu hodný." Giovanna odkryla pomalu deku z Gabrielovy hlavy, aby se jí nepolekal.

„Dobré ráno broučku, vstáváme. S kýmpak sis to tu povídal?"

„S pánem Bohem přece. Ty si s ním nepovídáš?"

„A myslíš, že tě slyší?"

„Jasně že jo. A když si s ním budu povídat často a nehřešit, nepřijdu do pekla a nebudu se tam smažit."

„Taková zlatíčka jako ty se přece pekla bát nemusí."

„Ale já se stejně bojím. A taky od něj potřebuju poradit s tou kostrou, o které se mi často zdá a bojím se jí."

„O jaké kostře to mluvíš?"

„O té na vrcholu hory. Musím na ni vyšplhat, protože mi to poručil anděl, ale bojím se. Stojí tam ta kostra a dívá se na mě dírama místo očí."

„O tom se ti dneska zdálo?"

„Ano. Utíkal jsem pryč, ale zastavil mě anděl a řekl mi, že se na horu musím vrátit nebo si pro mě přijde ďábel. Jenomže já se té kostry tak bojím, že nemůžu anděla poslechnout. A musím se o to víc modlit, abych nepřišel do pekla."

„Takové sny se ti zdají často?"

„Ano, maminko. Hlavně o té kostře na hoře. Stojí tam a dívá se, jak za ní lezu a já se bojím. Tak se modlím, abych ji zaplašil. A vy s tatínkem jste se asi taky málo modlili, proto je Olívia nemocná. Musím se teď modlit za všechny."

„Co tě to prosím tě napadlo? To se někdy stane, že se děti narodí nemocné, s tím nemá pán Bůh co do činění."

„Ale má. Určitě. Ve škole to říkali." Gabriel se posadil na postýlce a podíval se ustaranýma očima na Giovannu. „Pomodlíš se teď se mnou? Já se pak rychle obleču, abych nepřišel pozdě do školy."

Giovanně se tlačily slzy do očí a vší silou se je snažila před synem skrýt. Co se to jejímu chlapečkovi stalo? Kdy z něj vyprchala všech-

na dětská radost a nevinnost? Spokojeně vypadal jenom u klavíru, ale ani melodie, které prstíkem vyťukával, už nebyly tak skotačivé jako dřív.

„Dnes do školy nejdeme. Máš radost?"

„A proč ne? Chtěl jsem něco ukázat Sebastianovi. Ale tak mu to ukážu v pondělí," mávl rukou Gabriel. „A proč vlastně nejdu do školy?"

„Protože přijede na návštěvu strýc Alonso. Pamatuješ si na bratra babičky Sofíe? Dlouho tě neviděl a moc se na tebe těší."

„Ano, maminko, já se na něj taky těším. Pomodlíš se už se mnou?"

Giovanna si povzdychla, vstala a rozhrnula závěsy. Otočená k oknu, tak aby Gabriel neviděl, jak jí slzy stékají po tváři.

„Nemusíš se přece pořád modlit. Pán Bůh ví, že ho máš rád. Vyskoč a běž se umýt. María ti dá v kuchyni snídani. Upaluj už," řekla tak zvesela, jak jen to dokázala.

„Maminko?"

„Copak?"

Gabriel odhrnul deku a poklepal na prostěradlo. „Sedni si ke mně ještě na chvilku, když nemusím do školy." Stočil se Giovanně do klína a ručkou ji pevně objal kolem pasu. „Mám tě moc rád maminko. Neumřeš mi, viď? A Olívia a tatínek taky neumřou, že ne?"

Giovanna se schoulila nad malým klubíčkem a celým tělem ho přikryla.

„To víš, že ne, jak tě to prosím tě napadlo? Tady nikdo umírat nebude. Všechny zlé síly vyženeme smíchem, jo?"

„A to jde?"

„Smích je nejlepší lék na všechny neduhy."

„A proč se teda tatínek už vůbec nesměje? A ty taky ne?"

„Máš pravdu. Měli bychom se víc smát."

„A když se budu na Olívii smát, tak se uzdraví?"

„To asi ne, ale bude spokojená a šťastná. A to přece všichni chceme, ne?"

„Otče náš, jenž jsi na nebesích…“ Gabriel mumlal Giovanně do klína a ona ho sevřela ještě pevněji.

„Maminko?“ Vymotal se z mámina objetí, sedl si na postýlku a podíval se na ni, jako když ho právě napadlo něco mimořádného.

„Copak, zlatíčko?“

„A co kdybych tatínka v San Isidru shodil do bazénu?“

„Co tě to napadlo? Proč bys to dělal?“

„Ty bys tam pro něj skočila a on by se do tebe zase zamiloval. A všechno by bylo jako dřív.“

Gabriel odpočítával dny zbývající do Vánoc a každý večer se modlil, aby mu rodiče koupili aspoň pianino. Aby nemusel hrát jenom u babičky Sofíe a dědečka Césara. Nejezdil do San Isidro stejně rád jako dřív, protože se mu zdálo, že už nemají rádi maminku a nechtějí si s ním povídat o Olívii. Slyšel z kuchyně babičku říkat tatínkovi, že za sestřinu nemoc může maminka. Prý jezdila s velkým břichem na vodních lyžích, a proto se Olívia narodila hluchá. To ale nebyla pravda a Gabriel to věděl. Utíkal to babičce říct, protože byla popletená, ona ale nechtěla nic slyšet a odbyla ho mávnutím ruky. Ale aspoň byl chvilku s tatínkem a mohl si zahrát na klavír. Steinway a Sebastian byli jeho nejlepší kamarádi, ale po prázdninách bude všechno jinak. Tak kdyby měl aspoň doma ten klavír.

***

„Škoda, že už spolu nebudeme chodit do stejné školy,“ povzdychl si Gabriel. Seděli se Sebastianem naproti sobě na pláži a těla měli celá pokrytá od písečného souboje, do kterého se chtěla stůj co stůj zapojit i Olívia. María pro ni ale doběhla, aby se klukům nepřipletla do rány, když po sobě házeli hrsti mokrého písku.

„Stejně nechápu, proč budeš chodit do školy jinam.“

„Já taky ne, ale slyšel jsem, jak strýc Alonso říká tatínkovi, že sekulární škola pro mě bude lepší než katolická. Ale nevím, proč je lepší.“

„Mně se v Belgranu líbí, ale bez tebe to nebude ono. A co je to vlastně sekulární? Že tam chodí Židi? Ty budeš chodit do školy se Židama?“

„Nevím a je mi to jedno. Maminka říkala, že se tam začnu učit hrát na kytaru. A to je super.“

Gabriel vzal do ruky další hrst těžkého písku. Sebastian se zvedl na podsaditých nohách a utíkal vstříc vlně, která se blížila k břehu. Gabriel běžel za ním a hodil před sebe hroudu písku, která se Sebastianovi přilepila na záda. Olívia nabrala do ručičky malinkou hrstičku a připlácla ji Maríi na sluneční brýle.

Gabriel se vycvičil v periferním sledování Olívie, když měl pocit, že je jediný, kdo může odvrátit nebezpečí. Olívia se narodila hluchá a mohlo se jí snadno něco stát. Gabriela mrzelo, že neslyší písničky, které jí brnkal, ale dělalo mu radost, když stála na vratkých nožičkách u klavíru a pozorovala ho. Občas mu prstíkem pokazila melodii, Gabrielovi to ale nevadilo. Vytáhl si ji na klín nebo vedle sebe na stoličku a trpělivě jí ukazoval klávesy. To bylo ale v době, kdy ještě jezdívali do San Isidra všichni.

Ke konci prázdnin se Gabriel uklidnil. Tady u moře spal tvrdě celou noc a špatné sny ho probudily už jen málokdy. Slovo *peklo* bylo ale v rodině zakázané, a když občas někomu uteklo, maminka ho pokárala pohledem. Strýci Alonsovi byla vděčná, že přišel s myšlenkou najít Gabrielovi novou školu. Přísně katolická škola jeho křehké duši ubližovala, a bylo proto lepší ho včas z jejího vlivu odklonit. Se Sebastianem se sice každou noc před spaním v pokojíku pomodlili, protože na to byl Sebastian zvyklý, ale Gabriel to dělal už jen ze zvyku nebo aby se s ním kamarád nerozkmotřil.

New Model School znamenala pro Gabriela postupnou obrodu. Vzdělávací projekt vyhovoval jeho citlivé dušičce a postupně z ní sfoukl katolickou usazeninu. Hodiny umění, lekce kytary a sportovní dny jej vedly humanitním směrem a dávaly naději, že Gabrielův pohled na svět bude smířlivější a až dospěje do studentských let, vyhne se nepříjemnostem.

V roce 1968 byl ale Gabriel malým žákem a o studentských nepokojích ani o nedávné *Revolución Argentina* vedené takzvaným prezidentem Onganíou ani nových politických a společenských poměrech neměl tušení. Znal jenom jméno bývalého prezidenta Artura Illiy, nedávno svrženého vojenským převratem, protože rodiče doma tiše mluvili o spolužákovi, jenž byl jeho vnukem. Gabriel se mu raději ve třídě i na hřišti vyhýbal, protože si myslel, že nositel jména Illia by ho mohlo přivést do potíží, když se o něm doma šeptalo. A Gabriel chtěl jenom hrát na klavír, na kytaru a číst knížky.

Tatínek se toho roku odstěhoval. Pronajal si byt v domě nad ordinací a Gabriela vyzvedával každou středu po škole. Někdy se k nim přidala i Olívia, většinou si ale přála zůstat s maminkou nebo Maríou. Gabriel už se ani neptal, co je to ten rozvod, protože cokoli mu řekli, znělo příliš definitivně a Gabriel nic takového nechtěl poslouchat. Měl přece nejkrásnější rodiče na světě. Jemu se občas taky chtělo utéct, když ho naštvali, ale nikdy mu to dlouho nevydrželo. Tatínek to bude mít zrovna tak a brzy se vrátí.

***

„Doño Giovanno, vy jste toho Salvadora vážně musela uhranout." Gabriel nastražil uši a na úlohu z angličtiny se soustředil jenom naoko, aby mu nic neuteklo. O zelináře z jejich ulice Callao se už nějakou dobu zajímal, mamince ale nic neřekl, dokud se jeho podezření nepotvrdí.

„Zase mě nechává pozdravovat?"

„Nejenom to, posílá tašku plnou ovoce pro děti. Že prý vypadají pobledle a potřebují vitamíny. Ani zaplatit za to nechtěl. Máte se zastavit, když půjdete kolem. A víte, že je to sympaťák? Tak hezky o vás mluví. Je do vás celý blázen, to je vidět. A děti má taky rád. I Olívii."

María měla pro zelináře Salvadora slabost. Bylo těžko poznat, jestli si na něj náhodou sama nemyslela, nebo mu opravdu fandila

jako možnému nástupci Raúla. Ať tak či onak, něco v hlavě jí musel pomotat, protože o něm nepřestala mluvit, ani když vykládala ovoce do mísy, a ještě přes otevřené dveře z komory volala na Giovannu: „Myslím, že byste si s ním měla vyjít. Vím, že mi do toho nic není, ale takový milý a slušný člověk by vám jistě byl oporou. Neměla byste zůstávat sama, myslím to dobře."

„Vždyť je to prcek."

„Proti donu Raúlovi je každý prcek. Pravda je, že takového fešáka, jako je váš bývalý manžel, aby člověk pohledal. Ale na tom přece nezáleží. Navíc je Salvador Ital. Mluvila byste s ním italsky a já bych ničemu nerozuměla, stejně jako když jsme u dona Gilda a doñi Eleny. Aspoň už byste si nemusela dávat pozor, jestli neposlouchám za dveřmi." María se zachechtala a její lišácký smích se rozlehl z kuchyně přes halu až do obou dětských pokojů. Olívia ale nic slyšet nemohla. A Gabriel jí nic neřekne, aby se taky nebála, že už se tatínek nikdy nevrátí, když na jeho místě bude nějaký zelinář.

„Ty teď děláš dohazovačku? Že on ti Salvador něco zaplatil, abys mě přemlouvala?"

„To byste mě urazila, doño Giovanno. Myslím jenom na blaho vaše a vašich dětí. Přeju si, abyste už nebyla smutná a nestrádala. Jste ještě mladá a tak krásná, že je hřích, abyste byla sama. Vím, že se don Raúl nepřetrhne, aby vám dával peníze. A to je smutné. Z takové bohaté rodiny je, sám má peněz na rozdávání a děti by pomalu nechal o hladu. Taková hanba."

„No tak Marío, to už by snad stačilo. Jsem ráda, že máš o nás starost, ale my si poradíme i bez nějakého Salvadora."

„A vám se vážně nelíbí?"

„Ne a už o něm nechci mluvit."

„Jak myslíte. Ale přemýšlet byste o něm měla. Říkám vám, že by udělal všechno na světě, jen kdybyste mu dala šanci. Ale je to vaše věc."

„Marío, stačí, ano? Vem Olívii do parku a já se s Gabrielem podívám na úkoly. A ne že půjdeš zase kolem zelinářství."

Gabrielovi se ulevilo, že maminka o Salvadora neprojevila zájem, ale přesto se ještě potřeboval ujistit, že tomu tak opravdu je.

„Maminko, ty se panu Salvadorovi líbíš, že jo? Já se mu vůbec nedivím, protože jsi ta nejkrásnější maminka na světě. Já bych si tě taky chtěl vzít za manželku, kdybys nebyla moje maminka."

„Ty jsi můj malý gentleman. Teď si ale dodělej ten úkol, aby sis jednou mohl najít hezké chytré děvče."

„A to bez úkolu nejde?"

„Je to těžší."

„A pan Salvador se ve škole dobře neučil, proto se ti nelíbí?"

„Už nemudrcuj. Nelíbil by se mi ani tak."

„To je dobře. Aspoň ho nebudeme muset vyhodit, až se tatínek vrátí. Bylo by mi ho líto, protože je docela fajn. Ale brát si ho nemusíš."

„Jak tě to prosím tě napadlo?"

„Slyšel jsem, jak říká italsky nějakému pánovi, že s Giovannou by se hned oženil. Že je to nejkrásnější ženská minimálně v celém Barrio Norte. Určitě mluvil o tobě."

Salvador v ničem nepřeháněl, Giovanna byla nádherná. A když si vyčesala vysoký tupírovaný drdol nad rovně střiženou ofinu, oblékla pudrové šaty ke kolenům s páskem ve stejné barvě s velkou sponou, nazula lodičky na podpatku s otevřenou patou a přes ohnutý loket ležérně pověsila kabelku, otáčel se za ní téměř každý muž. Giovanna kráčela ulicemi Barrio Norte vzpřímeně a pohledy mužů odměňovala laskavým úsměvem, jejž si někteří mohli vykládat jako příslib. Otáčely se ale i ženy, protože si přály přijít na to, v čem spočívá Giovannin půvab.

PŘIJELA RUSKÁ POUŤ

Žili v malém jihočeském městečku Trhové Sviny, když se Magdalenka v roce 1965 narodila. Její rodiče byli příliš mladí na zodpovědnost, kterou jim zplození dcery přineslo, ale zároveň připraveni víc než v té době mnoho čerstvých manželů, kterým se dítě „tak nějak stalo". Rodit děti a zakládat rodiny byla jedna z mála přirozených a radostných aktivit v komunistické, byť uvolněné době šedesátých rock'n'rollových let. A jejich třiadvacet bylo tenkrát tak akorát.

Prostředí, ve kterém oba rodiče vyrůstali, nemohlo být od sebe v tehdejším Československu vzdálenější, a to nejenom geograficky. Přesto toho měli hodně společného, hlavně muziku a sny. Otce, kterého povinnosti základní vojenské služby zavály z vesnice poblíž východoslovenských Michalovců do západočeské Plzně, uchvátila zasněná éterická blondýnka s modrýma očima a překvapivě silným hlasem, kterou doprovázel ve vojenské uniformě na klavír. Ještě že existovaly družební koncerty vojenské posádky a místní univerzity, jinak by se ti dva asi nepotkali a Magdalena by se narodila někomu jinému. Ten někdo jiný mohl být zabedněný komunistický představitel, topič disident nebo třeba řidič autobusu.

Ti dva se ale potkali při zkouškách na slavnostní koncert u příležitosti výročí osvobození Československa Rudou armádou a divoký

černovlasý slovenský muzikant pozval něžnou a křehkou zpívající českou studentku na rande.

„Ahoj, tak jsi přišla. Jaro ti sluší."

Budoucí maminka Eva zčervenala, bezděčně si rukou uhladila zelenkavou sukni těsně ke kolenům a srovnala hedvábný šátek v podobné barvě kolem krku. Při prvním společném kroku trochu zaškobrtla na kamenné dlažbě plzeňského náměstí, přestože si vybrala lodičky na nízkém podpatku. Budoucí Magdalenčin tatínek Jan totiž nebyl žádný obr. Podměrečný vzrůst vyvažoval sebejistým šarmem, vnitřní silou a rentgenovým zrakem tlumeným černými obroučkami brýlí, jímž dokonale odzbrojil příští maminku Evu. Ta se sklopeným pohledem dychtivě poslouchala Janovo vášnivé vyprávění o cikánské kapele, se kterou občas doma chodil hrát, a o nočním baru, kde si po večerech přivydělával ke studiím na košické konzervatoři. Hrál písničky na přání za panáky a ty pak tajně prodával se slevou zpátky barmanovi.

Jejich světy byly tak odlišné. Eva chodila s kamarádkami tančit na odpolední zábavy, v zimě lyžovala, četla hromady knih a byla to vskutku tatínkova poslušná holčička.

„Dáme si někde skleničku vína, než se budu muset vrátit do kasáren?"

Jan se osmělil vzít Evu za ruku a ta zrudla ještě víc. Toporně ho následovala s pohledem upřeným na špičky bot, jen aby na sobě nedala znát žádné rozrušení.

Ušli sotva pár rozpačitých kroků, když se za nimi ozval šílený řev, který po pár vteřinách zakončilo ohlušující žuchnutí. Znělo to, jako když balík slámy spadne z půdy ve stodole na zem. Ne, bylo to horší. Jako když někdo skočí z věže katedrály na dlažební kostky a dopadne pět metrů od páru na první schůzce kráčející ruku v ruce na skleničku vína.

Evě se podlomila kolena a Jan ji pevně sevřel kolem pasu, kdyby měla omdlít. Ze všech stran se sbíhaly davy a Jan s Evou nemohli

v šoku odtrhnout oči od šedého útvaru, v němž se bůhvíproč zrodila myšlenka se vším skoncovat, vytékajícího z toho, co kdysi bývala lebka. Z ní právě odcházel rozum, strach, úzkost i zoufalství a všechna tajemství mladého člověka podivně zkrouceného na plzeňské dlažbě pod nejvyšší kostelní věží v Čechách.

Pravda, mladí lidé si jistě bez výjimky představují své první rande o poznání romantičtěji a bez tichého svědectví sebevraha, Evu s Janem ale strašlivá přítomnost zbytečné smrti spojila a připoutala je k sobě.

Vojenská služba Janovi končila, právě když oba téměř současně dovršili jednadvacet let. Překonávat vzdálenost skoro tisíc kilometrů mezi jejich domovy kvůli randění bylo v té době takřka nemožné, takže se konala svatba. Veselá i rozpačitá a nesourodá, rozdělená na dva tábory, které si sice příliš nerozuměly, přesto ale na plzeňské radnici přímo naproti oné osudové katedrále požehnaly vzniku nového manželství Jana a Evy Kováčových.

Budoucí dědeček Emanuel s dědou Štefanem zapíjeli v hotelovém baru pěkně po chlapsku budoucí vnoučata, ale budoucí babičky Žofie a Zuzana se držely v uctivé vzdálenosti.

„Tak na zdraví a na ty naše děti." Emanuel do sebe kopl panáka pálenky, aby se sblížil s novým východoslovenským příbuzným.

„Daj im panbuh veľa zdravia, ščesca i veľo dzeci."

„Hlavně aby Eva dostudovala. S dětmi ať ještě chvíli počkají."

„Dzecko pridze len kedz panbuh budze chcec požehnac."

Emanuel s povzdechem pozvedl dalšího frťana pálenky a Štefan ho rukou jako lopata poplácal po zádech: „Šak možece prisc kedy chcece, šak sme rodzina."

Urostlý Štefan s obrovskýma rukama plnýma mozolů jako by ani nebyl Janovým otcem. Jenom oči, ty měli stejné. Černé a úzké ve tvaru odkazu tureckých prapředků. Noblesní Emanuel si znovu povzdychl, ale dával si velký pozor, aby novou rodinu neurazil. Měl o svoji holčičku strach. Nepřipravil ji pro život v drsném východo-